

ratio, et matris conceptio, quoniam conceptio et A
nativitas matris generatio est filii. Celebrius igitur (dilectissimi) hodie dignis officiis utramque ejus conceptionem venerabilem, spiritualem videlicet et humanam, ut ipsius meritis et precibus, a sæculari-

bus curis et a cunctis malis mereamur eripi, et ad æterna gaudia perducere, præstante Domino nostro Jesu Christo filio ejus, qui cum Patre et Spiritu sancto vivit et regnat Deus per infinita sæcula sæculorum. Amen.

MIRACULUM

DE CONCEPTIONE SANCTÆ Mariæ

(Ex ms. Gem. Meticensi c. 40²⁸³.)

Eo tempore quo Willelmus, Normannorum dux B
potentissimus, prostrato Anglorum rege Herald, ipsos Anglos bello strenue superando sibi subjecerat, quidam abbas, Elsinus nomine, in ecclesia apostolorum Petri et Pauli Sanctique Augustini, Anglorum apostoli, residebat, in qua ecclesia ipsius Augustini cæterorumque archiepiscoporum corpora sibi succedentium requiescunt. Hic itaque Elsinus certis ex causis in Ramesiensem Ecclesiam promotus, Domino Jesu Christo devotissime famulabatur, ejusque genitricem, servitium ejus faciendo devotissime, venerabatur. Contigit autem ut Danorum rex, audita Herald morte Anglorumque subjectione, venire in Angliam properaret et suo eam dominio subjugare, prostrato Guillelmo novo rege, ut ipse testabatur, ipsius terræ invasor, et eam in perpetuum possideret. Quo audito, Guillelmus ad defendendum se præparavit, et ex circumjacentibus regionibus milites quamplurimos congregavit, et, ut erat callidus, urbes ac castella strenuissime munivit, et omnibus necessariis opulentissime replevit. Consilio itaque invito, Guillelmus rex cum optimatibus suis strenuissimum abbatem Elsinum, de quo supra retulimus, in Daciam misit, ut consilia ipsorum et acta diligenter inquireret, et eorum in Angliam adventum, prout posset, averteret. Ascensa igitur puppe, prospero vento flante, in Daciam venit, ipsiusque terræ se regi præsentavit, et salutes ac munera atque servitia ex Guillelmi regis parte obtulit. Deinde omnia, ut sibi jussum fuerat, inquisivit, quid dicerent et quomodo satagerent percunctari non destitit. Postquam autem omnia propter quæ illuc erat strenuissime complevit, proceresque terræ muneribus et promissis oneravit, in Angliam regredi voluit, sed rex Daciæ secum illum regredi permisit. Qui mox cum sociis navem conscendit. Naturæ igitur aplusia collegerunt, et in altum carbasa extenderunt, ac per frementia æquora itinera direxerunt.

Dum itaque per alta maris pergerent, contrarius ventus eis surrexit, mare funditus commovit, om-

nesque qui in navi erant formidine replevit. Timore igitur mortis contriti nimiumque perterriti, preces cum lacrymis Deo fundunt, et se graviter deliquisse miserabiliter gemunt. In tanto discrimine positus majora pericula occurrerunt, namque syrtes præ oculis aspiciunt, quas naucleri scamma dicunt. Tunc magis anxii et dubii velut in morte positi clamabant ad Deum fortius. O Deus clementissime, Pater misericordiæ, dignare nos respicere meos pro nostro crimine. Respice, clementissime, de sede tuæ gloriæ, visita nos jam positos in extremo vitæ periculo. Assit nunc tua gratia! assit tua benignitas! assit maxima bonitas! assint bona gratuita dona! Succurre nobis miseris, pietas ineffabilis, ne nos sorbeat infernus nunc pro nostris criminibus. Pie Deus, cognoscimus quod graviter deliquimus, peiora commiserimus, quia multum peccavimus. Benigna tua gratia latentibus indulgeat, fateamur nostra crimina, tu dele tua gratia. Qui promisisti miseris qua hora ingruerint et corda pœnituerint salvos protinus fieri, parce nunc consentibus, miserere gementibus, miserere nunc flentibus et vere pœnitentibus. Maria, Mater Domini, ora pro nobis miseris, tuo filio, o domina, commenda nostra flamina. Namque mari sunt tradita misera nostra corpora, tuus filius animas in requiem suscipiat.

Cum igitur desperati sic clamarent, quemdam pontificalibus vestibus ornatum juxta navim assistere vident, qui Elsinum abbatem proprio nomine compellens, hoc ei retulit, inquit: O tu, abba Elsine, D
veni surgens et mecum loquere. Dum autem, admirantibus omnibus quænam esset persona illa, abbas Elsinus surrexisset, præfata persona, ut credimus, angelica hæc ei inquit: Si vis sanus effugere, si vis mortem evadere, si vis patriam cernere tuosque lares visere, promitte fidelissime Matri Christi piissimæ te facturum per celebrem conceptionis ipsius festum diem, in qua ipsa Virgo incomparabilis Dei futura Genitrix, in alvo matris concepta fuit, et doceto quoscunque potueris, ut per celebrem diem

VARIE LECTIONES.

²⁸³ In eodem ms. eodem caractere scripta leguntur plura alia miracula B. Mariæ precibus edita, quæ non majoris sunt fidei, inter hæc unum est ac abbatissa sanctimonialis quæ cum virginitatis et castitatis violasset propositum et prægnans B. Mariæ suas preces funderet, ob ea obstetricantibus rebus angelis liberata est.

hujus agant solemnitatis. Tunc abbas Elsinus, ut A erat prudentissimus, hoc illi refert protinus: Quomodo faciam istud, qui diem que istud faciare ignoro penitus. Dei nuntius respondit: In sexto Idus Decembris est dies celeberrimus hujus conceptionis; hunc ut celebres moneo, et celebrandum dicito quibus dicere potueris et qui scire voluerint. Tunc abbas Elsinus: Et quali, inquit, servitio jubes uti in hoc festo? Cui divinus nuntius respondit hoc velocius: Omne servitium quod dicitur in ejus Nativitate, dicitur et in Conceptione, sic ubi natalitium in Nativitate dicitur, Conceptio in hac celebritate dicitur.

Prædictus abbas postquam talia audivit, Deo gratias reddidit, et devotissime vovit se servaturum quod audiverat divinitus jussum. Statim ut hoc vovit, tempestas cecidit, et serenitas rediit. Vento igitur prospero redeunt, et in Angliam alacres veniunt. Statuit quoque in Ramesiasensi Ecclesia, cui ipse abbas præerat, ut hoc festum omni anno solemniter sexto Idus Decembris celebretur, multosque ad celebrandum devotissime invitavit. Hujus solemnitatis celebratoribus detur a filio ipsius Virginis Domino nostro Jesu Christo pax et longa vita, et post transitum hujus vitæ æterna requies concedatur. Amen. Explicit miraculum de conceptione sanctæ Mariæ.

PASSIO

SS. GUINERI, FINGARIS, PIALÆ, ET SOCIORUM ²⁸⁵

Poscis fideliter satis, clarissime, martyr is sacri Guineri sociorumque ejus admirabilem vitam, quam prius brevibus notulis retinebas, victoriæque triumphum latiori tibi explicari sermone. Cupio sane devotioni tuæ parere devotus; et si non digne, ut gestorum fortium deposcant magnalia, tamen pro ingenii facultate sanctorum laudibus occupabor intentus, quoniam laus militis gloria est imperatoris, et dum sanctorum virtutes narrantur, Christi gloria prædicatur. Spondet ergo devotio quod negat scientiâ, et sanctorum fides, quod non promittit facultas, totum eorum præsumam de meritis. Nec de cloquii paupertate confundar, quoniam pro certo non in nitore sermonis consistere regnum Dei monstravit, qui ad sui gloriam prædicandam idiotas et piscatores elegit.

CAPUT I.

Sancti Patricii prædicatio in Hibernia, et Fingaris principis conversio.

Gloriosus equidem et prædicandus ubique Domini confessor Patricius, cum in Cornubiæ partibus sanctis actibus moraretur intentus, admonitus est voce angelica ut Hiberniæ insulam, fidem Christi in ea prædicaturus, adiret. Tunc fidelis servus et prudens, Domini visione comperta, sine mora surrexit, et locum sibi præsignatum a Deo, in nullo barbaræ et incredulæ gentis expavescens feritatem, expetuit. Cujus adventu, fama vulgante, præcognito, septem nominatæ jam insulæ reges cum pontificibus idolorum, cum satrapis ejusdemque gentis non minima multitudinem in sancti convenere occursum. Hos sanctus Domini fide integer et devotione plenus aggrediens, cæpit eis Evangelium Christi cum fiducia prædicare, et in Jesu evangelizare salutem. Verum

B quia vas plenum absinthio, nisi prius amaritudine pulsa, alterius liquoris non admittit dulcedinem, illi adhuc pleni spiritu superbo doctrinam salutis recipere noluerunt. Sed cernentes humilitatem, et vilitatem habitus attendentes, non thesaurum latentem interius, sanctum et vere apostolicum virum penitus contempserunt. Fuit inter jam dictos reges nobilior unus ac potentior omnibus, nomine Clito. Huic erat filius adolescens bonæ indolis, vocabulo Fingar. electione divina præcognitus et sancti Spiritus jam gratia perfusus. Hic ex universis solus sancto assurgens Patricio, quo potuit honore, virum Dei suscipiens cessit, et in loco quo sederat ipse, cum sedere fecit.

CAPUT II.

C *Fingaris ac sociorum pro fide exsilium.*

Iratus pater severus, et indignatione grandi succensus in filium, dicens quod deorum suorum intenderet evacuare culturam, et novam Christianorum per sanctum Patricium introducere legem, regno expulit, et solo fecit exhæredem paterno. Cui plures ex nobilibus Hiberniæ procreati adolescentes, dulcissimo amore conjuncti, pariter profecti coexules, terra marique minorem in Britanniam pervenerunt. Quo audito, judex Britannicæ in terram suam novos accolos adventasse, eos sibi exhiberi præcepit ²⁸⁵, et diligenter inquirens qui essent, ad quid vel ²⁸⁶ unde venissent, responderunt se de Hibernia pulsos; serioque proscriptionis suæ ratione exposita, petierunt ut in provincia ²⁸⁷ sua locum habitandi atque ²⁸⁸ licentiam eis concederet pro sua clementia. Ingenuitate vero adolescentum comperta, simulque exsili causam dux agnoscens, summa eorum petitioni liberalitate assentiens, tantum eis terræ ad

VARIÆ LECTIONES.

²⁸⁵ Collata est cum ms *Victorin. MMM. 18* in quo non est distinctio capitulorum ²⁸⁶ Exhiberi percepit n. ²⁸⁷ Ut si provincia ms ut in provincia ²⁸⁸ Sua locum atque ms sua locum habitandi atque